

ԵՐԿՈՒՇԱՔԹԻ, 6 ՅՈՒՆԻ, 2022

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՊՈԹՔ

(միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, Կուր ինձ իմաստութիւն պարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեալս իս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 119

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԽՕՍՔԸ ԿԵԱՆՔԻ ԼՈՅՍ Է

Խօսքդ ճրագ է քայլերուս,
լուսաւորող՝ ճամբաներուս:
Երդում ըրի եւ խոստացայ՝
արդար վճիռներդ գործադրել:
Տառապանքս շար ծանր է, Տէր,
կեանք Կուր ինձի, Քու խոստումիդ համաձայն:
Աղօթքներս կամաւոր ընծայի Կեդ ընդունէ, Տէր,
եւ օրէնքներդ սորվեցուր ինձի:
Թէպէտ կեանքս յարապետ վրանգի մէջ է,
սակայն Օրէնքդ չեմ մոռնար բնաւ:
Անբարիշտները ինձի համար թակարդ լարեցին,
սակայն ես չշեղեցայ հրահանգներէդ:
Ինձի յաւիտենական ժառանգութիւն դարձուցի պապուիրաններդ,
որովհետեւ սրտիս ուրախութիւն են անոնք:
Որոշած եմ կանեններդ կատարել.
այդ է յաւիտենական վարձարրութիւնս:

ՇԱՐԱԿԱՆ-ԱՊՈԹՔ

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցելոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղելոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:

Պահապան ամենայնի Զրիստոս,
այք քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի Կուր եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի Կուր, ի գնալ ի ճանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայք.
եւ ողորմեա՛ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:

ՕՐՈՒԲԱՆ ՆԻԲԹԸ

ԱՌԱԿԱՅ 30 ԳԼՈՒԽ

ԱԳՈՒՐԻՆ ԽՕՍՔԵՐԸ 30:1-6

Առակաց գիրքի այս բաժինը, 30րդ գլուխը, կու գայ ցոյց տալու, որ Սողոմոն իմաստունը ինք միակ իմաստունը չէր իր ժամանակաշրջանի, այլ նաեւ կային այլ ուրիշ իմաստուններ եւս, որոնց իմաստուն խօսքերը ահաւասիկ տեղ գրած են այս գիրքին մէջ: Անոնցմէ է Ագուր անունով մէկը, որուն իմաստուն խօսքերը ուղղուած են Իթիէլին եւ Ուքալին: Տակաւին այլ ուրիշ իմաստուններ ալ կային, որոնց մասին կը կարդանք Գ Թագ 4:30-31 մէջ:

Առաջին իսկ վայրկեանէն ցոյց կը փրփուի, որ այս խօսքերը պարզ խօսքեր չեն, առաւել եւս պարզ իմաստուն խօսքեր ալ չեն, այլ՝ պարզամտներ, Աստուծոյ կողմէ փրփուած մարգարեական պարզամտներ: Որովհետեւ հեղինակը՝ Ագուր, 2-րդ համարին մէջ կը խոստովանի որ ինք բոլոր մարդոցմէ թանձրամիտ մէկն է, մարդկային խոհեմութիւն չունեցող: Ուրեմն, այս խօսքերն ալ վստահաբար իրը չեն, այլ Անորը որ իրեն փրփուած, որպէսզի ինքն ալ իր կարգին փոխանցէ յաջորդներուն: Այս գլուխը հրաւեր է մարդ արարածին, որպէսզի հաւատքի աչքով նայի կեանքին ու աշխարհին, եւ ըստ այնմ ապրի կեանքը խոհեմութեամբ եւ աստուածային իմաստութեամբ, եւ ոչ թէ յիմարութեամբ: Ինչպէս պիտի ըսէ 143րդ Մաղմուսը. «Քու բոլոր գործերուդ վրայ կը մտածեմ», այսինքն՝ սրբազանութեան, որպէս Աստուծոյ ձեռագործը:

2-3րդ համարներով կու գայ ցոյց տալու իր խոնարհութիւնը, որովհետեւ իմաստութեան համար խոնարհութիւն է պէտք: Մարդը ոչ թէ անարժէք է, այլ՝ որքան Աստուծոյ կը մօտենանք, այնքան մեր խելոնքները, կը յայտնուի, որքան Աստուծոյ կը մօտենանք, այնքան մեր մեղաւորութիւնը կը յայտնուի, որովհետեւ Սուրբին է որ կը մօտենանք: Կը նմանի, երբ կը դիպենք լեռները հեռուէն, կարծէք բան մը չեն, բայց երբ կը մօտենանք, ապա կը զգանք մեր փոքրութիւնը անոր վեհութեան հետ համեմատած: Որքան առաւել եւս երբ կը փորձենք մօտենալ Արարիչին: Ահա այդ իսկ է վիճակը մարդ արարածին երբ ինքզինքը այնպիսին կը կարծէ, եւ կ'ուզէ չափուիլ Արարիչին հետ, մոռնալով որ խելոնք է մարդը, ինչպէս պիտի պարկերացնէ Յոր ըսելով. «Մարդը որդ մըն է, մարդու որդին ճճի մը» (25:6): Կը շարունակէ ըսելով. «Իմաստութիւն չտրվեցայ, Ամենասուրբին գիտութիւնը չեմ գիտեր»: Այնպէս կը թուի, որ ինքզինքը այնպիսի խելոնքեամբ կը ներկայացնէ, կարծէք self-esteem-ի պակաս ունենար, սակայն խորքին մէջ, ողբ է որ կը ներկայացնէ, թէ որքան կարիքը ունի իմաստութեան: Այսօրուան աշխարհը ինչպէս կ'ուզէ տեսնել մարդկութիւնը, ինքնավստահ, ամէն ինչ գիտցող, որ արդէն չափն ու սահմանը անցած հասած է հպարտութեան: Եւ մենք գիտենք, որ հպարտութիւնը այն առաջին մեղքն է, որ մեզ կը հեռացնէ Աստուծմէ: Ահա Ագուր կ'անդրադառնայ որ ինք կարիքը ունի այնպիսի գիտութեան եւ իմաստութեան, որ միայն կու գայ Բարձրեալէն՝ Աստուծմէ: Այլ խօսքով, կարիքը ունի Աստուծոյ եւ այն սերտ մտերմութեան, որուն ներկայութիւնը լոյս է, եւ երբ լոյսի մէջ է ու լոյսով կ'առաջնորդուի մարդը, ապա իր առած որոշումներն ալ ուղիղ կ'ըլլան: Այնպէս յիմարութիւն, թանձրամտութիւն եւ խոհեմութեան պակաս: Ագուր կ'անդրադառնայ ու կը գիտակցէ, որ պէտք է հեռու մնայ եսակեղորոն, ինքնագով վիճակէ, որովհետեւ զինք կը փանին հպարտութեան: Որովհետեւ ան չունի Ամենասուրբին գիտութիւնը, Անոր կամքը հասկնալու իմաստութիւնը: Տակաւին ըսելու համար, յաճախ նաեւ մարդը ինք կը մերժէ ունենալ այդ գիտութիւնը: Աստուած պարտաստ է տալու, յայտնելու մարդուն Իր կամքը, ինչպէս պիտի ըսէ Քրիստոս. «Ձեզի փրփուած է որ գիտնանք», եւ ահա ճիշդ այդ կամքը յայտնելու եւ կատարելու համար եկաւ Յիսուս Քրիստոս աշխարհ, որպէսզի մարդուն յայտնէ ինչ է Հօրը կամքը եւ այդ կամքը կատարէ. «Հօրս կամքն է որ դուք փրկուիք»: Ահա խոնարհութեամբ Ագուր կը մօտենայ Աստուծոյ, որպէսզի կարենայ իմաստութիւն ձեռք ձգել: Քրիստոս պիտի ըսէ. «Ով որ իր անձը կը բարձրացնէ, պիտի խոնարհի, իսկ ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ, պիտի բարձրանայ»:

4 հմրը նախ կը ներկայացնէ, մարդու սահմանափակ ըլլալը յարաբերաբար Աստուծոյ, որովհետեւ մարդը ի վիճակի չէ երկինք ելլելու եւ իջնելու: Ան սրբազանութեան մասին ակնարկութիւն է որ կ'ընէ, որ կը յիշեցնէ Յորին ունեցած երկխօսութիւնը Աստուծոյ հետ 38-39 գլխ: Այս հարցումները հարցնելէն յետոյ կու գայ հարցնելու հարցում մը, որուն մէջ կայ մարգարեական տուեալ մը. «Ի՞նչ է անոր անունը, կամ անոր որդիին անունը»: Իմաստուն եւ խոնարհ մարդը կրնայ պարասխանել այս հարցումներուն, ըսելով. «Աստուած»: Իսկ ինչ կը վերաբերի վերջին հարցումին, այդ հարցումին կարելի է պարասխանել միայն Աստուծոյ յայտնութեամբ: Աստուած Ինք է որ Ինքզինք կը յայտնէ, որպէսզի մարդը կարենայ գիտնալ Անոր անունը: Այնպէս ինչպէս Մովսէս պիտի հարցնէր. «Ի՞նչ է Բու անունը», եւ Աստուած պարասխանեց ըսելով. «Որ Էն»: Սա կը նշանակէ, որ եթէ Աստուած Ինքզինք չյայտնէ, մարդ չի կրնար ճանչնալ զԱստուծոյ: Իսկ անուն ըսելով, մանաւանդ՝ Աստուծոյ պարագային,

պարզ անուանում մը կամ գոյական մը չէ, այլ՝ Իր ինչպիսին ըլլալը: Երբ կ'ըսէ. «Որ Էն» կը նշանակ Ան որ միշտ գոյութիւն ունի:

Անուններու շարք մը գիտենք Աստուծոյ վերաբերեալ, որոնք սակայն անոնք Անոր նկարագիրը, ինչպիսին ըլլալը ցոյց տուող արտայայտութիւններ են: Ահա թէ ինչու երբ Յիսուս Քրիստոս աղօթել սորվեցուց աշակերտներուն, ըսաւ, այսպէս աղօթեցէք. «Հայր մեր», Անոր հայր ըլլալը ճանչցնելու համար մեզի: Նոյնպէս ալ Յիսուսի պարագային, երբ Անոր անունը Յիսուս դրին, որ կը նշանակէ «Տէրը կը փրկէ, Տէրը պիտի փրկէ», ըսել կ'ուզէ Անիկա Տէր է եւ կու գայ փրկելու: Անոր արուեստաւ Էմմանուէլ անունը, որ կը նշանակէ. «Աստուած մեզի հետ», ըսել կ'ուզէ Ինք Աստուած է եւ մեզի հետ է: Այսօր մեզմէ իւրաքանչիւրը անուն մը ունի, որքանով սակայն մենք մեր անուններուն փէրն ենք, կամ այդ անուններով կը ճանչցուինք որպէս ինքնութիւն: Մեր պարագային պարզապէս այդ անուններով կը ճանչցուինք, ոչ այլ ուրիշ բան: Ագուր նաեւ կը մարգարէանայ Աստուծոյ Որդիին մասին, երբ հարց կու տայ թէ արդեօք գիտես Անոր Որդիին անունը: Եթէ գիտես ըսէ.

5-6 համարներով Ագուր կու գայ ներկայացնելու եւ խօսելու Աստուծոյ Խօսքին մասին, թէ Անոր խօսքը մաքուր է, այլ խօսքով՝ անոր մէջ արաք չկայ, եւ եթէ արաք չկայ, ուրեմն կը նշանակէ կարելի է անոր վստահիլ: Ոչ միայն կարելի է այդ խօսքին վստահիլ, այլ նաեւ այդ խօսքին ապաւինողը կ'ունենայ իբրեւ ասպար, վահան, պաշտպանութիւն: Ուրեմն Աստուծոյ յայտնութեան նպատակը, ոչ թէ միայն գիտութիւն տալ է մարդուն, որ մարդը պարզապէս ճանչնան զԱստուած, այլ նաեւ ապաւինի Անոր, վստահի, ու իրեն համար վահան ըլլայ: Ինչպէս որ պարերագմի գացող զինուորը կ'ապաւինի իր վահանին, սուրին եւ ըստ այնմ կ'երթայ պարերագմի դաշտ: Ահա թէ ինչու Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ. «Ձեր վրայ առէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, այսինքն՝ սուրը, սաղաւարտը, վահանը, այսինքն՝ Աստուծոյ խօսքը, որպէսզի անով մարէք Չարին արձակած բոլոր տեսակի միացող նետերը: Ի վերջոյ, կը զգուշացնէ, որ այդ խօսքերուն վրայ բան չաւելցնել: Այս պարագային, ինչ որ գրուած է: Այսինքն՝ ինչ որ Աստուած ըսած է, պարզամտ է: Այս խօսքը, սակայն, բացատրելու, լուսաբանելու համար, ի պահանջել յարկին ըստ այնմ թարգմանելու համար այո, բայց ոչ ամբողջ պարզամտ խեղաթիւրելու: Ահա այդ երեւոյթին համար կը զգուշացնէ, ըսելով. «Որպէսզի քեզ ցանդիմանէ, ու դուն սրախօս երեւնաս»: Որովհետեւ Աստուծոյ խօսքը մաքուր է, ճշմարիտ է, անոր վրայ ալ բան մը աւելցնելու կարիքը չկայ: